

## לא יודעים חשבון

מדוע מתעקשת המדינה לחסוך 2000 שקל, במקום שבו היא מוכנה לשלם 3000

אופירה אילון

28/8/2008

**ד"ר אופירה אילון היא חוקרת בכירה במוסד שמואל נאמן בטכניון, ומרכזת את תחום איכות הסביבה ופורום האנרגיה, ומרצה בכירה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה**

המדינה מעדיפה לשלם 60 אלף שקל למשפחה במקום 2000 לניצול אנרגיית השמש

הפקת חשמל מהשמש נהייתה לאחרונה לבון טון בישראל, בזכות מתן תמריצים כלכליים מידי הממשלה למתקינים מערכות פוטו-וולטאיות. עידוד הציבור להתקין מערכות פוטו-וולטאיות נועד לצמצם את השימוש באנרגיות מזהמות ואת התלות בנפט.

נשאלת השאלה מדוע לא מסיימים לטפל בבעיה קודמת, הקשורה אף היא בייצור אנרגיה, שכן בישראל - עד היום, ציבור שלם ממשיך להשתמש בדודי חשמל בדודי שמש ולבזבז אנרגיה וכסף.

הפקת מים חמים מאנרגיה סולארית, היא תהליך מוכר ומחויב על פי חוק בישראל, כבר משנת 1980. עם זאת, עד היום, לא נאכפו, משום מה, התקנות על בניינים של הדויר הציבורי.

בתוקף חוק זה, ובשל השאיפה להקל על הוצאות החשמל של דיירים בדויר ציבורי, החליטה ממשלת ישראל ביולי 2007 להשקיע 5 מיליון שקל בהתקנתם של כ-2,500 דודי שמש על גגות בנייני דויר ציבורי. מי שהיו אמורים לבצע את ההחלפה הן חברות הדויר הציבורי ע"פ בקשת הדיירים והתחשבות במצבם הכלכלי.

והנה, מאז קבלת ההחלטה, לא הוחלפו דודי החשמל בדודי השמש. כתוצאה מכך מבזבזת כל דירה מדי שנה כ-1,500 קוט"ש חשמל לחימום מים בכל בית, וזאת במקום לנצל את אנרגיית שמש - שאין לה עלות, אינה מבזבזת מקורות אנרגיה מתכלים ואינה מזהמת.

### תמריצי המדינה לבתים פרטיים

מי שיתקינו מערכות פוטו-וולטאיות לייצור חשמל משמש, יוכלו ימכור את אותו החשמל לחברת החשמל ביחס של 1 ל-4. כלומר, את אותה כמות חשמל שהאזרח ימכור בשני שקלים, הוא יוכל לקנות בחזרה מחברת החשמל בכחצי שקל.

חישוב שערכנו במוסד שמואל נאמן מראה כי כ-10 מטרים רבועים של קולטי שמש יכולים לייצר במוצע 1,500 קוט"ש בשנה. כלומר, תמורת החשמל הזה תשלם המדינה כ-3,000 שקל בשנה למשך 20 שנה, בעוד שבגין התקנת דוד שמש תשלם המדינה 2,000 שקל לבית.

אם כך, מדוע מעכבת המדינה השקעה חד פעמית בגובה 2000 שקל למשפחה החיה בדויר ציבורי (5 מיליון שקל לכל המשפחות), בעוד שהיא מוכנה לשלם 3000 שקל (60 אלף שקל לפי חשבון של 3,000 שקל לשנה במשך 20 שנה) למשפחות אחרות?

בשני המקרים מדובר בייצור 1,500 קוט"ש, מאנרגיה סולרית. הדבר נראה תמוה ובעיקר כאשר מדובר במטרה זהה שנועדה לצמצם ולו במעט את השימוש באנרגיות מזהמות.